

Situatieschets visserij Schelde estuarium (2000)

Deze nota biedt een situatieschets van de visserij en het gevoerde beleid voor het Schelde estuarium (Zeeschelde en Westerschelde). Ingegaan wordt op kansen en bedreigingen voor de visserij en het belang van de natuurlijkheid van het estuarium voor het voorkomen van vis. Visserij wordt in de langetermijnvisie Schelde estuarium (LTVS) beschouwd onder de 'overige functies'. De nota kan onder andere worden gebruikt in het vervolgtraject van de LTV (ProSes).

1. Inleiding

De visserij op Zeeschelde en Westerschelde is regelmatig in het nieuws. Met name in relatie tot de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde zijn er veel vragen, onder andere over (mogelijke) effecten van de werken op de visstand en de visopbrengsten. Zo zijn er vier verzoeken ingediend bij de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat., voor vergoeding van schade door verminderde visvangsten, welke de vissers toeschrijven aan de verruimingswerken. Voorts zijn er verschillende instanties betrokken bij de visserij in het estuarium en het kustwater. Er is nog onvoldoende zicht op de aard en omvang van de 'kinderkamerfunctie' van de Westerschelde en de aantallen en verspreidingspatronen van de diverse vissoorten. Aan beide zijden van de grens ontstaat de indruk dat het visserijbeleid en de visserijwet- en regelgeving voor Westerschelde, Zeeschelde en kustwater niet voldoen aan de eisen van de hedendaagse bedrijfsvoering. Er is geen registratiesysteem dat een voldoende waarheidsgetrouw beeld geeft van de visvangsten op Zeeschelde en Westerschelde.

De Langetermijnvisie Schelde estuarium gaat slechts zijdelings in op de visserij en het daarvoor gevoerde beleid. Daarom heeft de Werkgroep Westerschelde het initiatief genomen om een situatieschets op te stellen. De volgende vragen komen aan bod:

- Hoe ziet het visserijbeleid eruit, internationaal, voor Zeeschelde, Westerschelde en het kustwater (hoofdstuk 2)?
- Door wie wordt er gevestigd en, met welke tuigen en op welke vissoorten (hoofdstuk 3)?
- Hoe is de handhaving geregeld (hoofdstuk 3)?
- Welke economische waarde vertegenwoordigen de visopbrengsten in het estuarium (hoofdstuk 4)?
- Wat is er bekend over de vissen in Westerschelde en Zeeschelde (hoofdstuk 5)?
- Wat zijn de kansen en bedreigingen voor het voorkomen van vis en voor de beroepsvisserij (hoofdstuk 6)?

2. Beleid

2.1 Internationaal

Eén van de pijlers van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) van de EU is het instandhoudings- en beheersbeleid. Binnen dit beleid kunnen verschillende instrumenten worden onderscheiden. Allereerst het systeem van Total Allowable Catches (TAC's) en quota's, de (gedeeltelijk) gesloten visgebieden en de technische maatregelen. Deze hebben betrekking op de maat van vissoorten, de uitvoering van vistuigen en maaswijdte van netten, alsmede de inrichting van vissersvaartuigen. De technische maatregelen zijn in beginsel slechts van toepassing op de communautaire wateren.

Nederland heeft sinds 1983, vanuit controle-technische overwegingen, het TAC en quota systeem en de technische maatregelen ook van toepassing verklaard op de als kustwater aangewezen wateren (Oosterschelde, Waddenzee en **Westerschelde** en een deel van de Voordelta). Dit om te voorkomen dat bijvoorbeeld in de Noordzee gevangen gequoteerde vissoorten worden aangeland vanuit deze vangstgebieden, teneinde het quotum "Noordzee" te sparen.

België heeft de maatregelen voortvloeiend uit het GVB niet van toepassing verklaard op de Westerschelde. Daarentegen geldt een strenge scheiding tussen het vissen op de volle zee en in de Westerschelde.

Naast de hedendaagse EU regelgeving wordt er op Zeeschelde en Westerschelde nog gewerkt met een 'erfenis uit het verleden'. Zo is in 1843 door België en Nederland een *Reglement betreffende de uitoefening van het regt der visscherij en van den vischhandel* vastgesteld, dat zijn oorsprong heeft in het scheidingstractaat van 1839. Zo wordt bijvoorbeeld op de Westerschelde visserij uitgeoefend door zowel Belgische als Nederlandse vissers die elk vissen onder hun nationale wetgeving. Het reglement beschrijft en regelt de visserij zoals die in die tijd werd uitgeoefend. Sindsdien is er veel veranderd. Sommige visserijvormen zijn verdwenen, anderen zijn gewijzigd. Het feit dat vissers van beide landen elk onder de eigen wetgeving vissen, leidt ook tot onduidelijkheden. Zo mogen Belgische vissers wel op gequoteerde vissoorten vissen, zonder dat zij een eigen quotum hebben, terwijl dat voor Nederlandse vissers verboden is. Daarentegen mogen Belgen of op zee, of op de Westerschelde vissen en kunnen Nederlanders zelf kiezen waar ze willen vissen.

Voor reglementering van de visserij in het Belgische kustwater was tot voor kort de Federale Regering bevoegd en verantwoordelijk. Voor de reglementering van visserij op de Zeeschelde is het Vlaams Gewest bevoegd en verantwoordelijk. Artikel 3 van het Besluit van 20 mei 1992 van de Vlaamse Executieve tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij geeft de essentie van het vigerende beleid weer: "Krachtens het reglement van 20 mei 1843 houdende het verdrag van 19 april 1839 betreffende de visserij en de vishandel, wordt een vergunning verleend aan iedere inwoner van het Koninkrijk België of van het Koninkrijk der Nederlanden, wie wil vissen in de Schelde beneden Antwerpen, van de lijn of welke verondersteld wordt getrokken te zijn van de ene oever van de stroom naar de andere, op de punten waar de beide aanlegplaatsen voor de overvaart van Antwerpen naar het Vlaams Hoofd gelegen zijn".

Een aanta beroepsvissers bezit -op basis van het verdrag tussen België en Nederland uit 1843- een door de Federale overheid in België afgegeven vergunning om te vissen in de Zeeschelde en de Westerschelde (zogenaamde akte van consent). De situatie kan zich nu voordoen dat bijvoorbeeld een Nederlandse visser geen Nederlandse vergunning krijgt voor de vangst van een bepaalde (gequoteerde) vissoort in de Westerschelde, maar onder Belgische vlag wel.

Dit leidt tot onduidelijkheid bij zowel de vergunninghouders als de controlerende instanties en staat een coherent grensoverschrijdend visserij beleid in de weg.

De recente overdracht van diverse bevoegdheden – waaronder de zeevisserij- van de Belgische federale overheid naar de gewesten en de gemeenschappen opent echter nieuwe perspectieven

2.2 Zeeschelde

Het Besluit van de Vlaamse Executieve van 20 mei 1992 heeft de reglementering betreffende het vissen met een vergunning in het gebied van de Zeeschelde tussen Antwerpen en de grens met Nederland aangescherpt. Er wordt daarbij door het Vlaams Gewest een **vergunning** uitgegeven die toelating geeft tot sleepnetvisserij op garnalen en vis, de kokkelvisserij, de mosselzaadvisserij, de visserij met vaste tuigen (fuiken, afsteeknetten, staande netten, ankerkuil, en het kruisnet). Het aantal

vaste tuigen wordt daarbij beperkt tot vijf per vergunninghouder. Deze vergunning laat niet het vissen in Nederlands water toe, hetgeen wel kan met de acte van consent, uitgegeven door de Federale overheid in België. De rechten die uit beide vergunningen voortvloeien illustreren de onduidelijkheid op het vlak van de bevoegdheden, de controle en de beleidsuitvoering rond de visserij in de Zeeschelde.

De vergunning voor de Zeeschelde wordt verleend ten behoeve van de recreatieve visserij met andere tuigen dan de hengel. Het was dus geenszins de bedoeling van de wetgever om hiermee de beroepsvisserij te promoten. De Zeeschelde is overigens één van de weinige waters in Vlaanderen waar deze mogelijkheid bij wijze van uitzondering wordt geboden. In de meerderheid der binnenwaters mag immers enkel met de hengel worden gevestigd. Hiervoor geeft de Vlaamse overheid het **visverlof** uit. Dit visverlof geldt ook voor het hengelen in de Schelde.

De aanscherping van de wetgeving uit 1992 is onvoldoende gebleken: studies van na 1996 tonen aan dat de verbetering van de waterkwaliteit een positieve weerslag heeft op de ontwikkeling van de visbestanden, maar dat tegelijkertijd de aandacht van (semi) -beroepsvissers voor de Zeeschelde is toegenomen. Recent uitgevoerde controles bevestigen dat de van kracht zijnde visserijreglementering geen afspiegeling is van het milieubeleid dat de Vlaamse overheid wil voeren (er vinden veel illegale activiteiten plaats en de visserijdruk is sterk toegenomen). Het visserijbeleid voor de Zeeschelde dient daarom bijgesteld te worden teneinde de ontwikkeling inzake het natuurbehoud in relatie tot het herstel, de ontwikkeling en het behoud van de visbestanden veilig te stellen.

Op korte termijn dient daarom gestreefd te worden naar de inpassing van het visserijbeleid voor de Zeeschelde in gebiedsgericht - en soortgericht natuurbesluit, mede als uitwerking van de Europese Habitatrichtlijn. Gezien het internationaal statuut van dit gebied is het wenselijk het visserijbeleid aan beide kanten van de grens op elkaar af te stemmen.

2.3 Westerschelde

Het Beleidsplan Westerschelde spreekt over de volgende doelstellingen en maatregelen ten aanzien van de visserij:

- Herstel van gunstige voorwaarden voor kwaliteit en kwantiteit van de visvangst en daarmee van de kustvisserij als bedrijfstak.
- Waarborgen van de kraamkamerfunctie en de economische betekenis van dit potentieel.
- Locaties en wijze van stort van baggerspecie zodanig kiezen dat een negatieve invloed op de visstand zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- Restrictief beleid met betrekking tot de kokkelvisserij in het Hooie Platencomplex en de visserij op harders langs de randen van het complex.

Beleidsmatig (LNV) is het doel in het kustwater de visserij door regulering meer in overeenstemming te brengen met de natuurfuncties. Het gaat dan met name om de kokkelvisserij in de Westerschelde. Door middel van de nota "Vissen naar evenwicht" (Structuurnota Zee- en Kustvisserij, 1993) is vastgelegd dat de visserij in het algemeen en de (mechanische) kokkelvisserij in het bijzonder op de Westerschelde zal worden gereguleerd, teneinde een invulling te geven aan het Beleidsplan Westerschelde. Dit heeft gedurende de periode tussen het uitkomen van deze nota en het daadwerkelijk (via artikel 6 van de 'Beschikking visserij visserijzone, zeegebied en kustwateren') aan een vergunning binden van de visserij op kokkels tot een tijdelijke toename van het aantal mechanische kokkelvissers geleid. Thans is het aantal vergunningen gefixeerd op 11.

De kokkelsector heeft een Beheersplan opgesteld voor de kokkelvisserij op de Westerschelde met als doel te komen tot een duurzame en beheerste kokkelvisserij. Het niet bevissen van banken met overwegend 0-jarige kokkels is hierin opgenomen. Het Ministerie van LNV verleent een vergunning op basis van een jaarlijkse inventarisatie van het kokkelbestand, rekening houdend met een dor de sector vast te stellen visplan. In die vergunning zijn als voorwaarden onder meer opgenomen dat de afstand tussen de spijlen waaruit de kokkelkorren zijn opgebouwd minimaal 15 mm dient te bedragen en dat het aantal kokkels kleiner dan 15 mm maximaal 8 % van de totale vangst mag bedragen. Voorts worden, in het kader van het voorzorgsbenadering een aantal gebieden in de Westerschelde voor de visserij gesloten, teneinde een deel van het kokkelbestand te reserveren als voedselbron voor vogels. Het betreft een zevental gebieden, te weten het westelijk deel van de Hooie Platen (inclusief De Bol), de Plaat van Baarland (inclusief de Slikken van Everingen), het schor bij Paulinapolder

tussen Hoofdplaat en de Braakmanhaven, het Zwin, de Verdrongen Zwarte Polder, de Slikken van Waarde en het verdrongen Land van Saeftinge.

Er zijn overigens nog geen (met de Waddenzee en Oosterschelde vergelijkbare) gegevens voorhanden met betrekking tot de voedselbehoefte van vogels in de Westerschelde.

Evaluatie van de eerste fase van de Structuurnota Zee- en Kustvisserij

De evaluatie heeft geen specifieke informatie opgeleverd over de Westerschelde. In het onderzoeksprogramma voor de tweede fase van de nota SKV (1999- 2003) is aangegeven dat het voor de Westerschelde en Voordelta nog niet duidelijk is of- en voor welke schelpdiervisserij beperkende maatregelen noodzakelijk zijn om de natuurwaarden in deze gebieden te waarborgen. Er zijn monitoringsgegevens over de Westerschelde en Voordelta beschikbaar. Onderzoeksgegevens met betrekking tot de Waddenzee en de Oosterschelde komen eveneens beschikbaar. Als deze gegevens te weinig informatie bieden over de effecten van de schelpdiervisserij in de Westerschelde, is aanvullend gebiedsgericht onderzoek noodzakelijk.

De huidige visserij wijkt qua techniek en beoefende visserijvormen niet of nauwelijks af van de visserij in de andere Nederlandse kustwateren. De regelgeving die betrekking heeft op de visserij in de Westerschelde is daarentegen soms sterk afwijkend van de andere kustwateren, soms vergelijkbaar en soms in het geheel niet aanwezig. De mossel(zaad)visserij zal in navolging van de kokkelvisserij ook worden gereguleerd. In principe gaat het voor de overige kustwateren vigerende beleid gelden. Mosselzaadvisserij op de droogvallende platen kwam in het verleden niet voor en zal ook in de toekomst niet worden toegestaan.

3. Wie vissen er, waar en op welke vis?

3.1. Zeeschelde

- Er is regelmatig een ankerkuilvisser en een boomkorvisser actief op de Schelde tussen Antwerpen en de Nederlandse grens.
- Het aantal fuiken op de laagwaterlijn wordt geschat op 150. Dat komt neer op een equivalent van 30 vissers. Een tiental vissers heeft een vergunning. Naar schatting 20 vissers heeft dus geen vergunning.

Registratieplicht, handhaving en sturing beroepsvisserij in Vlaanderen.

De vaststellingen van overtredingen van de visserijreglementering gebeurt in de regel door de boswachters van AMINAL, afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse gemeenschap maar eveneens door andere officieren van de gerechtelijke politie, scheepvaartinspectie, wachters van de bevaarbare waterwegen, enz.

Voor de Zeeschelde is er uit opportuniteitsredenen een georganiseerde controle door ambtenaren van het Vlaamse Gewest samen met de scheepvaartpolitie (Rijkswacht) van het Federale ministerie van Binnenlandse Zaken.

Ontwikkelingen met betrekking tot de beroepsvisserij kunnen gestuurd worden op basis van de Vlaamse reglementering, maar gezien de interactie van de riviervisserij met de kustvisserij, welke laatste op zichzelf internationaal is verankerd, wordt een en ander beter vanuit een internationaal forum geregeld.

Internationale richtlijnen op gebied van het natuurbehoud maken dat sturing van de visserijwetgeving niet kan, zonder ook daar rekening mee te houden.

3.2 Westerschelde

- Er zijn enkele tientallen onder Nederlandse vlag varende beroepsvissers met wisselende frequentie actief op de Westerschelde. Het als kustwater aangewezen gebied is een van hun visgebieden. Een belangrijk deel bestaat uit garnalenvissers. De vissersschepen zijn kleiner dan die op de Noordzee, de gemiddelde bezetting is 2 personen. De belangrijkste havens zijn Vlissingen en Breskens.
- Het aantal Belgische vaartuigen dat met sleepnetten op de Westerschelde mag vissen wordt jaarlijks door de Belgische autoriteiten aan Nederland medegedeeld. Deze vissers mogen vissen van de grens tot aan de lijn Vlissingen-Breskens. De visserij verplaatst zich meer en meer richting monding en concentreert zich nu vooral op het westelijk deel. Voor de commerciële visserij is de Vlake van de Raan (voor Cadzand) van belang. Het betreft dan vooral garnaal, tong en schaar (periode september-november). De Vlake van de Raan is ook een belangrijk paaigebied voor haring, kabeljauw, schol, tong en schaar.
- Op de Westerschelde vindt kustvisserij plaats, voornamelijk op garnalen, met Breskens als belangrijkste aanvoerhaven. Deze visserij wordt uitgevoerd met de boomkor. De visserij vindt voornamelijk plaats in de periode mei/juni tot oktober/november.
- Er wordt in bescheiden mate op sprot, paling (enkele vissers met fuiken rond Terneuzen en Hansweert) en harders (staand vistuig langs de rand van de Hooge Platen).
- Als 'traditionele kokkelvisserijgebieden' kunnen worden aangemerkt het Hooge Platencomplex, het gebied rond de Suikerplaat en het platengebied ten oosten van de Middelplaat.

Voor de mosselvisserij en de sleepnetvisserij (o.a. op garnalen) geldt vooralsnog geen visverbod in de Westerschelde. Voor de kokkelvisserij worden maximaal 11 vergunningen verleend. Normaliter wordt de mechanische kokkelvisserij echter met minder vaartuigen uitgeoefend (in 1999: acht en in 2000 twee schepen).

Er zijn 78 vergunninghouders voor vaste vistuigen op de Westerschelde (7 traditionele en 73 niet traditionele). Deze vergunninghouders hebben 1 of meerdere vergunningen (in totaal: 119). Met de verschillende vistuigen kunnen diverse vissoorten worden gevangen.

Met betrekking tot de locaties waar men met vaste vistuigen kan vissen valt op dat vrijwel de gehele kustlijn van de Westerschelde "bevist" wordt. Naar mate men verder naar zee gaat neemt de intensiteit toe. Behoudens de ankerkuilvisserij, die in de diepe stroomgeulen plaatsvindt (van Doel tot de Westerscheldemonding) vindt de vaste vistuigenvisserij nauwelijks met vaartuigen plaats, dus vrijwel uitsluitend vanaf de oever.

Sportvisserij (met andere tuigen dan de hengel)

Aan circa 700 vergunninghouders is er een zogenaamde recreatieve vergunning verleend. Doelsoort: paling (en een enkele platvis). Per vergunning: maximaal 2 schietfuike, 30 meter hoekwant en 30 meter staand want.

Handhaving

De controle vindt plaats door Algemene Inspectie Dienst (A.I.D.) en Politie te Water. De laatste jaren is er echter een afnemende tendens waar te nemen inzake controles. Voorts oefent de Product Organisatie Kokkels zelf controle uit voor de mechanische kokkelvisserij in functie van het visplan. Tenslotte wordt incidenteel toezicht gehouden door de visserijkundig ambtenaar op door LNV afgegeven visvergunningen.

4. Visvangsten en economische waarde

4.1 Zeeschelde

- De jaarvangst aan commerciële vis voor alle fuiken samen wordt geraamd op minstens 20 ton per jaar.
- De jaarvangst met één ankerkuil is goed voor 115 ton per jaar, voornamelijk haring en sprot, en in de zomer ook paling.
- Voor één boomkor wordt de vangst geschat op 40 ton garnalen per jaar met bijvangsten van kabeljauw, wijting, tong en bot.

4.2 Westerschelde

Voor wat betreft de sleepnetvisserij zijn weinig vangstgegevens bekend. Deze worden niet apart voor de Westerschelde geregistreerd. Voor vaste vistuigen moet in het kader van de vergunningsvoorwaarden opgave worden gedaan. Die opgaven worden niet geverifieerd.

5 Wat is er van de vissen (voorkomen, verscheidenheid , kinderkamer, etc.) bekend?

5.1 Zeeschelde

De Beneden-Zeeschelde is te beschouwen als een uitloper van de kustwateren en van de Westerschelde. Er is een dominantie van marine soorten zoals Haring, Sprot, Bot, Diklipharder, Kleine Zeenaald en verschillende Grondels. Wanneer men de zaak bekijkt vanuit de rivier dan is de Beneden Zeeschelde te beschouwen als een water van de spieringszone met als kenmerk het voorkomen van typische brakwatervissoorten zoals Siering, Rivierprik, Bot, Fint, Elft, zoetwatervissoorten zoals snoek, snoekbaars, blankvoorn en karper naast de bovenvermelde mariene vissoorten. Wat betekent dat naar biodiversiteit van vissoorten dit gebied niet overtroffen wordt in Vlaanderen.

5.2 Westerschelde

Om beschikbare kennis over vissen in de Westerschelde boven water te krijgen is in juli 1999 het project kinderkamerfunctie Westerschelde opgezet. Daarnaast wordt in het kader van het project MOVE (= MOnitoring VErruiming Westerschelde) bekeken of effecten van baggeren en storten op het voorkomen van vis en garnalen in kaart gebracht kunnen worden. In augustus 2001 is het MOVE rapport 'Samenvatting van de ontwikkelingen in de Westerschelde (tussenstand 2000)' verschenen waarin de huidige kennis over de kinderkamerfunctie en het voorkomen van vissen en garnalen wordt samengevat.

6. Kansen en bedreigingen

6.1 Internationaal

- De kinderkamerfunctie van Westerschelde/Zeeschelde, het habitatgebruik en de verspreidingspatronen van vissen en garnalen zijn nog onvoldoende gekend. Effecten van ingrepen op het voorkomen en de verspreiding van vissen en garnalen zijn onvoldoende gekend. Meer kennis en inzicht is dringend gewenst om te komen tot een duurzame visserij in relatie tot het natuurbeleid.
- De Langetermijnvisie biedt Vlaanderen en Nederland de kans om een gezamenlijk beleid te ontwikkelen voor natuurlijkheid waarbij de (on-)mogelijkheden voor een duurzame beroepsvisserij worden afgewogen en geïntegreerd. De samenwerking tussen België, Vlaanderen en Nederland kan hiermee een belangrijke impuls krijgen.
- Het ontbreekt aan een door Nederland en Vlaanderen op elkaar afgestemd monitoringprogramma om de visstand van het Schelde estuarium continue (van jaar tot jaar) te kunnen volgen. Een dergelijk programma is essentieel als beheersondersteunend instrument. Coördinatie van onderzoeksprogramma's voor het Schelde estuarium ontbreekt vooralsnog. De Langetermijnvisie biedt de kans om een gezamenlijk monitoring en onderzoeksprogramma op te stellen voor de visstand van het Schelde estuarium (commerciële en niet-commerciële soorten). Leemten in kennis kunnen zo worden opgevuld.
- Er is dringend behoefte aan het ontwikkelen van methodieken om effecten van ingrepen zoals baggeren en storten op de visstand van het Schelde estuarium te kunnen voorspellen, vastleggen en evalueren.
- Enerzijds is er de Europese regelgeving, anderzijds speelt een bijna twee eeuwen oud verdrag van 1839 tussen Nederland en België een rol in het visserijbeleid. Daarnaast is de bevoegdhedenverdeling tussen België federaal en de Vlaamse overheid niet helder. Voor sommige Nederlandse vissers is het bezit van een Vlaamse vergunning momenteel gunstig voor hun bedrijfsvoering. Zij kunnen een Vlaamse vergunning krijgen als zij hun bedrijf omzetten in een onderneming naar Belgisch recht, of in België gaan wonen.
- Er is dringend behoefte aan een analyse van het vigerende internationale, nationale en regionale visserijbeleid en aan de oplossing van knelpunten hierin. Het toekomstige visserijbeleid zal in verband moeten worden gebracht met het (internationale) natuurbeleid (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Ramsar conventie.). Die integratie is nodig om te kunnen komen tot een beroepsvisserij die niet in strijd is met de natuurlijkheid van het Schelde estuarium.
- De trage voortgang in het verbeteren van de water- en waterbodempkwaliteit vormt een bedreiging voor het herstel van de visstand. De Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde voert weliswaar het eerste Schelde Actieprogramma uit, het afvalwater van de agglomeratie Brussel wordt daarentegen nog steeds grotendeels ongezuiverd geloosd. De Schelde oeverstaten zijn nog steeds bezig met implementatie van de EU richtlijn voor stedelijk afvalwater. Daarnaast is er de problematiek van de diffuse bronnen en verontreinigde waterbodems.

6.2 Zeeschelde

- De verdeling van de bevoegdheden tussen de federale overheid (kustvisserij) en de Vlaamse overheid (riviervisserij) is onvoldoende helder. *Wanneer is er sprake van riviervisserij en wanneer van kustvisserij?* Recente publicaties over de visstand in de Zeeschelde tonen aan dat de visstand zich geleidelijk aan begint te herstellen door een (lichte) verbetering van de waterkwaliteit. In Vlaanderen is geconstateerd dat er een gebrek is aan een goede coördinatie van het beleid, hetgeen in de toekomst het herstel van de vispopulaties onder druk zou kunnen zetten. Gezien het internationaal statuut van het estuarium (wetland, Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) is het wenselijk het visserijbeleid in te passen in een gebiedsgericht en soortgericht natuurbeleid
- Tweederde van de fuiken in de Zeeschelde is illegaal. Er zijn circa 30 vissers actief, slechts een tiental heeft een vergunning.
- De kraamkamerfunctie van de Zeeschelde en de ontwikkeling naar een evenwichtig ecosysteem zijn momenteel moeilijk in overeenstemming te brengen met een verdere ontwikkeling van de beroepsvisserij.

- De vaststellingen van overtredingen van de visserijreglementering (handhaving) verloopt te versnipperd over verschillende instanties.

6.3 Westerschelde

- Volgens het Beleidsplan Westerschelde ondervindt de kustvisserij op de Westerschelde negatieve gevolgen van de slechte waterkwaliteit. Onderzoek heeft aangetoond dat: de kustvisserij als bedrijfstak is geslonken en relatief verouderd is; de kustvisserij belangrijk mindere opbrengsten kent dan vergelijkbare gebieden, de visvangst verschoven is naar minder verstoringsgevoelige vissoorten, de visvangst verlegd is naar het mondingsgebied.
- De kinderkamerfunctie van de Westerschelde is nog onvoldoende in beeld gebracht. Zolang er geen goed zicht is op de beschikbare populaties vis en garnalen in de Westerschelde en de (natuurlijke) fluctuaties daarin, is het onmogelijk te komen tot een ecologisch verantwoorde beroepvisserij.
- Afgezien van de kokkelsector waar LNV en de Producentenorganisatie Kokkelvisserij samen actie ondernemen in het kader van een duurzaam gebruik van het estuarium, zijn er voor de overige visserijsectoren geen heldere afspraken en is er onvoldoende zicht op of het beleid voldoende is.
- Voor de sleepnetvisserij geldt slechts een opgaveplicht voor de vangsten conform het EU-logboek dat echter niet voorziet in een afzonderlijke opgave voor de Westerschelde en voornamelijk alleen voor Nederlandse vissers geldt. De opgaven worden echter niet geverifieerd en vergeleken met de gegevens van de vismijnen in Breskens en Stellendam. Er zijn geen betrouwbare economische gegevens voor de Westerschelde beschikbaar. Als de vangstgegevens geen betrouwbare bron van informatie zijn kunnen ze ook niet goed worden betrokken in een beoordeling van effecten van menselijke ingrepen zoals bijvoorbeeld het baggeren en storten van specie.
- Vaste vistuigenvissers zijn verplicht opgave te doen, maar in de praktijk kan hier uit geen betrouwbaar beeld van vangsten en de visstand worden verkregen.
- Het jaarlijkse monitoringprogramma van het RIVO (Demersal Young Fish Survey) kan beperkt worden gebruikt om een indicatie te krijgen van soorten en bestandsomvang van een aantal commerciële vissoorten. Het is niet opgezet ter beoordeling van effecten van menselijke ingrepen als baggeren en storten.